

Influenzavirusdetecties nemen opnieuw toe, kans op epidemie

Nieuwsbrief influenza surveillance 2024-2025

Epidemiologische influenzasituatie in Nederland

In week 2 van 2025 rapporteerden de huisartsen van de Nivel peilstations 51 patiënten met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) per 100.000 inwoners (figuur 1). Dat is net onder de grenswaarde waarbij we spreken van verhoogde IAZ-activiteit in de huisartsenpraktijk, welke voor seizoen 2024/2025 is vastgesteld op 53 per 100.000 patiënten (Bron: [Nivel](#)). Dit is opnieuw een relatief sterke toename van patiënten met IAZ in vergelijking met voorgaande week (Bron: [Nivel](#)). Ook andere surveillance cijfers, zoals het percentage influenzavirus-positieve monsters van huisartspatiënten met een IAZ en diagnostiek laboratoria (de virologische weekstaten) duiden op een verder oplopende influenzavirus circulatie. In Nederlands spreken we pas van een griepepidemie als gedurende twee achtereenvolgende weken bij een substantieel aantal van de patiënten uit diverse bronnen een influenzavirus is gevonden en de IAZ-activiteit in die weken boven de grenswaarde ligt. Hoewel we dus nog niet spreken van een griepepidemie lijkt deze wel in aantocht. Ook respiratoir syncytieel virus, humaan metapneumovirus, rhinovirus, seizoenscoronavirussen, parainfluenzavirussen, en adenovirus zorgen nog voor luchtweginfecties. (Bron: [RIVM](#)).

Influenzavirusdetecties

In de monsters afgenomen door peilstationhuisartsen in week 2 van 2025 werd bij 55 patiënten met een IAZ 34 keer (62%) influenzavirus gevonden. In 30 monsters van patiënten met een andere acute respiratoire infectie (ARI) werd 10 keer (33%) influenzavirus gevonden. Zie onderstaande tabel en figuur 3. Sinds week 40 in 2024 is in de 625 door peilstations ingestuurde monsters van patiënten met een IAZ of andere ARI 44 keer A(H1N1)pdm09 virus, 36 keer influenza A(H3N2) virus, en 10 keer influenza B virus van de Victoria-lijn aangetoond. Van 3 influenza A virussen kon het subtype niet worden vastgesteld vanwege lage hoeveelheid virus in het monster. In oktober werd in één peilstationmonster B/Yamagata influenzavirus RNA gedetecteerd.

Virus	IAZ (N=55)	Andere ARI (N=30)
Influenza A(H1N1)pdm09	17 (30.9%)	3 (10%)
Influenza A(H3N2)	12 (21.8%)	5 (16.7%)
Influenza A (subtype onbekend)	0 (0%)	1 (3.3%)
Influenza B virus, Victoria-lijn	5 (9.1%)	1 (3.3%)
Respiratoir syncytieel virus	5 (9.1%)	6 (20%)
Humaan metapneumovirus	1 (1.8%)	1 (3.3%)
Enterovirus	0 (0%)	0 (0%)
Rhinovirus	4 (7.3%)	3 (10%)
Seizoenscoronavirussen	1 (1.8%)	3 (10%)
SARS-CoV-2	0 (0%)	0 (0%)
Parainfluenzavirussen	1 (1.8%)	0 (0%)
Adenovirus	1 (1.8%)	0 (0%)

Sinds week 40 werden in de virologische weekstaten 2326 infecties met influenzavirus gerapporteerd, waarvan 2181 (94%) met influenza A en 145 (6%) met influenza B virus (figuur 5). Door de diagnostiek laboratoria (deels overlappend met de weekstaten) werden 489 (91%) influenza A virus positieve en 47

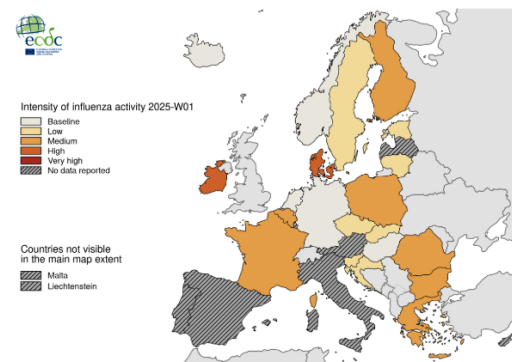
(9%) influenza B virus positieve monsters ingestuurd naar het Nationaal Influenza Centrum. Van de 218 gesubtypeerde influenza A virussen waren dit 146 (67%) influenza A(H1N1)pdm09 en 72 (33%) A(H3N2) virussen, terwijl er 271 (nog) niet werden gesubtypeerd (figuur 4). De 14 gekarakteriseerde influenza B virussen behoren allen tot de Victoria-lijn. Van 33 influenza B virussen is de genetische lijn (nog) niet bepaald. In Infectieradar werden sinds week 40 69 influenzavirussen gevonden, 63 keer influenza A virus, waarvan 42 keer (67%) A(H1N1)pdm09 virus en 21 keer A(H3N2) virus (33%). Van de zes influenza B virussen behoorden drie virussen tot de Victoria-lijn gevonden, van drie anderen kan de genetische lijn niet bepaald worden vanwege lage hoeveelheid virus in het monster (figuur 6).

Viruskarakterisering seizoen 2024-2025

Vanaf week 40 in 2024 werden dit seizoen 272 influenzavirussen uit de peilstations, diagnostiek laboratoria en Infectieradar door middel van sequencing genetisch gekarakteriseerd en via [GISAI](#)D gedeeld. Van de 173 Nederlandse influenza A(H1N1)pdm09 virussen behoren 168 virussen tot clade 5a.2a subclade C.1.9 en vijf tot clade 5a.2a.1 subclade D.3 (figuur 7). De 83 Nederlandse A(H3N2) virussen vallen allen in clade 2a.3a.1 waarvan er 63 behoren tot subclade J.2, negen tot J.2.1, 10 tot J.2.2 en een enkel virus in subclade J.4. De 16 influenza B virussen met sequentie-data behoren allen tot de Victoria-lijn clade V1A.3a.2, waarvan respectievelijk acht (waarvan vier uit Curacao), vier, en vijf in subclades C.5.1, C.5.6 en C.5.7 vallen. Binnen alle seizoensinfluenzavirussen wordt dus grote genetische diversiteit waargenomen. In hoeverre deze genetische diversiteit bijdraagt aan antigene verschillen ten opzichte van de vaccincomponenten voor dit seizoen (zie hieronder) wordt momenteel onderzocht.

De huidige situatie elders

Vanuit een toenemend aantal landen binnen Europa wordt voor week 1 van 2025 influenza activiteit boven het basisniveau gerapporteerd (Bron: [WHO en ECDC](#)). Informele bronnen uit verschillende landen (Frankrijk, Spanje, België) rapporteren voor week 2 van 2025 influenza-activiteit op matige tot hoge niveaus in de huisartsenpraktijk, terwijl in ziekenhuizen uitzonderlijk hoge niveaus werden bereikt.

Grafieken Nivel, EMC en RIVM

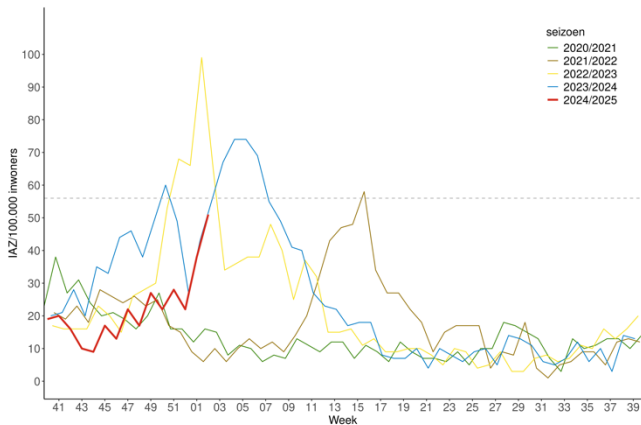

Fig. 1. Aantallen door peilstationhuisartsen gerapporteerde patiënten met IAZ in 2020-2025 per week en per 100.000 inwoners. De stippellijn geeft de drempel voor verhoogde activiteit weer (bron: Nivel).

Grafieken Nivel, EMC en RIVM

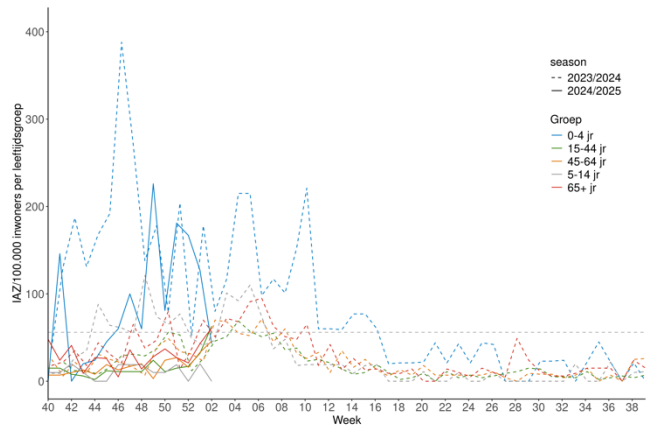

Fig. 2. Aantallen door peilstationhuisartsen gerapporteerde patiënten met IAZ in 2024/2025 en 2023/2024 per week en per 100.000 inwoners, weergegeven per leeftijdsgroep (bron: Nivel).

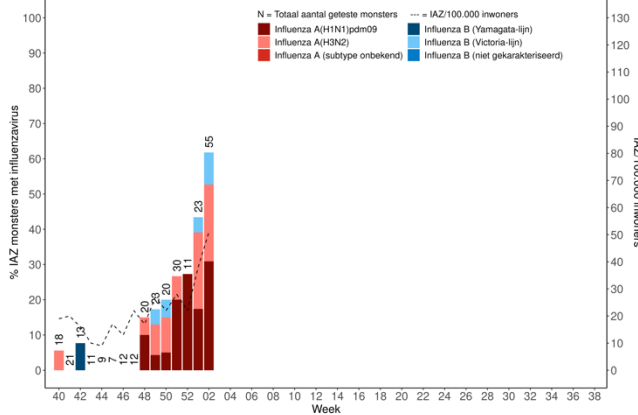

Fig. 3. Percentage monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus werd aangetroffen (y-as links), met het totaal aantal geteste monsters numeriek weergegeven per week van monsterafname. De incidentie van IAZ per week en per 100.000 inwoners is weergegeven als stippellijn (y-as rechts) (bron: RIVM en Nivel).

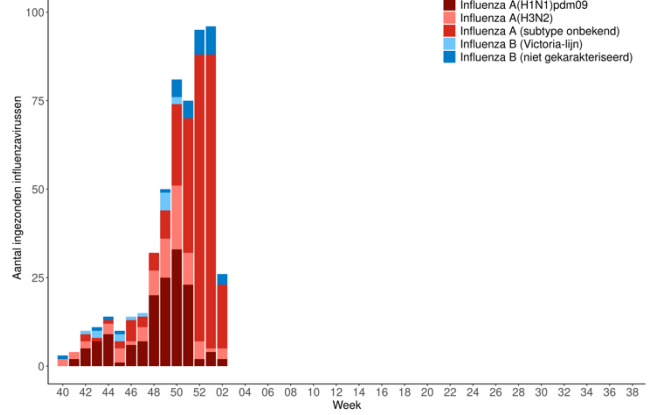

Fig. 4. Aantallen getypeerde virussen in vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde influenzavirus positieve monsters per week van monsterafname. Door het insturen van een selectie van influenzavirus positieve monsters is kwantitatieve interpretatie niet mogelijk en lopen typeringen enigszins achter (bron: EMC, RIVM).

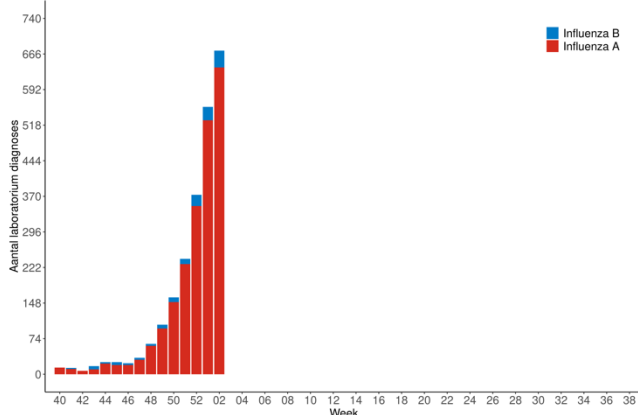

Fig. 5. Aantallen diagnoses van influenzavirusinfecties gerapporteerd door de diagnostiek laboratoria deelnemend aan de virologische weekstaten per week van diagnose. De laatste week is altijd een onderrapportage omdat op moment van data extractie nog niet alle laboratoria hun data hebben gerapporteerd (bron: virologische weekstaten).

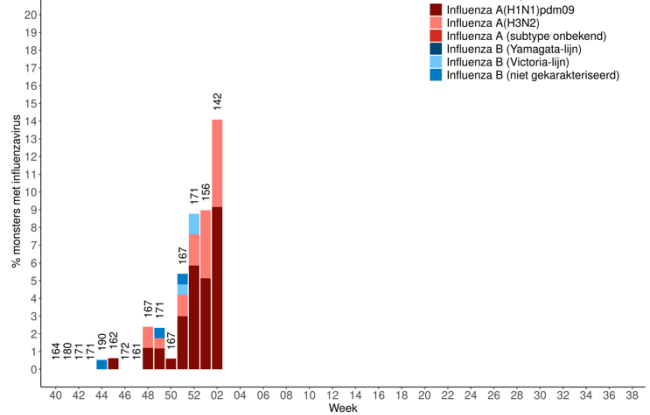

Fig. 6. Percentage monsters, afgenomen bij deelnemers aan de Infectieradar met klachten passend bij een acute luchtweginfectie, waarin influenzavirus werd aangetroffen per week van monsterafname. Het totaal aantal geteste monsters is numeriek weergegeven per week (bron: Infectieradar RIVM).

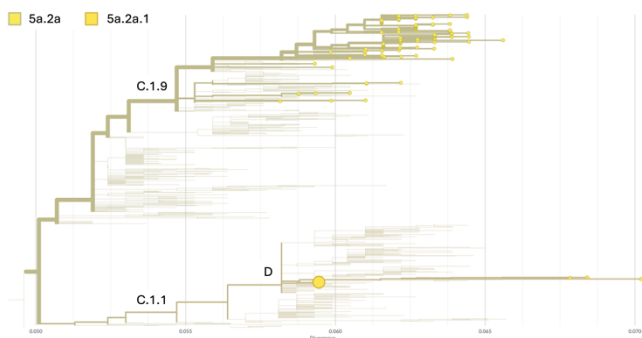
Stambomen

Fig. 7. Stamboom voor het hemagglutinine gen van A(H1N1)pdm09 virussen. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De grote stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse A(H1N1)pdm09 virussen van 2024/2025 vallen in clade 5a.2a. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

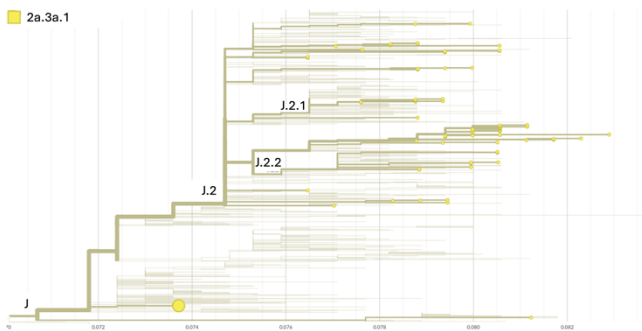

Fig. 8. Stamboom voor het hemagglutinine gen van A(H3N2) virussen. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De grote stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse A(H3N2) virussen van 2024/2025 vallen in clade 2a.3a.1. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

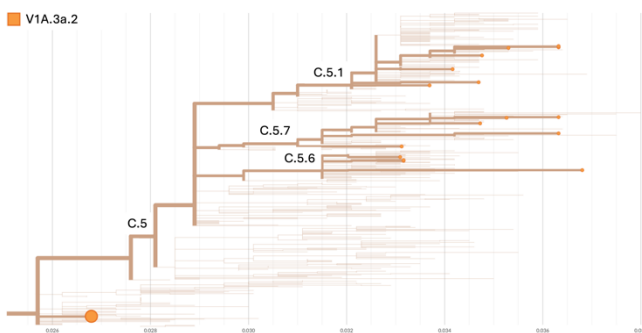

Fig. 9. Stamboom voor het hemagglutinine gen van virussen uit de B/Victoria lijn. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De grote stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse B virussen van 2024/2025 vallen in clade V1A.3a.2. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

Samenstelling van het influenzavaccin voor 2024/2025

- A/Victoria/4897/2022-achtig A(H1N1)pdm09 virus;
 - A/Thailand/8/2022-achtig A(H3N2) virus;
 - B/Austria/1359417/2021-achtig virus (B/Victoria/2/87 lijn);
 - B/Phuket/3073/2013-achtig virus (B/Yamagata/16/88 lijn)
- In Nederland volgt het Nationaal Programma Grieppreventie in de regel dit WHO-advies voor quadrivalent vaccin.

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

Nivel, Utrecht ([Link naar informatie over griep van Nivel](#))

Dr. Mariëtte Hooiveld

Dr. Valérie Sankatsing

Dr. Jojanneke van Summeren

Erasmus MC, Rotterdam

Prof. dr. Marion Koopmans, directeur Nationaal Influenza Centrum

Prof. dr. Ron Fouchier

Dr. Björn Koel

RIVM, Bilthoven ([Link naar informatie over griep van RIVM](#))

Dr. Adam Meijer

Dr. Dirk Eggink

Dr. Marit de Lange

Dr. Anne Teirlinck

Drs. Maxime Hartwig

Drs. Jasper van den Brink

Drs. Eline in 't Velt

Dr. Rianne van Gageldonk-Lafeber

Redactiesecretariaat:

Maria Silva, Nationaal Influenza Centrum

Marjolijn Bechthold-Hoogstad, Nationaal Influenza Centrum

Aanmelden voor de Nieuwsbrief: nic@erasmusmc.nl

Dankwoord

Wij danken iedereen die genetische data voor influenzavirus beschikbaar heeft gesteld, zowel uit de virologische laboratoria als de sequencing laboratoria wereldwijd en GISAID die deze data aanbiedt via de Epiflu database. Wij danken Nextstrain.org medewerkers, in het bijzonder Richard Neher, voor de fylogenie. Wij danken Nicola Lewis en haar medewerkers van het WHO referentie laboratorium bij het Francis Crick Institute in Londen voor antigene karakterisering van virussen in het GISRS netwerk. Wij danken de Nederlandse Werkgroep voor Klinische Virologie en de betrokken laboratoria voor het beschikbaar stellen van influenzavirus detectie data uit de virologische weekstaten. Wij danken huisartsen en patiënten van de peilstations en het team van Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn voor hun bijdrage aan de respiratoire surveillance.

De Nieuwsbrief ook op Internet:

<https://www.erasmusmc.nl/nl-nl/link-pages/influenza-surveillance-nieuwsbrief>